

Isumasioqatigiinnermi siunertaq, sammisaq neriuutillu

Ukiup atuarfiusup nutaap qaammammi kingullermi aallartinnerani Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiata siulittaasuutut oqaaseqaateqarpunga atuarfik atuartitsinerlu isumaliutersorfigalugit. Meeqqat nunatsinni tamarmi atualeqqaat 800 miissaanniittut pilluaquakka – tassaami innuttaasutut killiffik pingaaruteqartoq nunatsinni nalliuttorsiorfigisagarput angusimammassuk. Oqaaseqaatinnilu oqariartuut pingaartoq tassaavoq atuartuunerup aallartinnera aamma angerlarsimaffiup atuarfiullu suleqatigiinnerannut aallartiffiusariaqartoq.

Tassami angerlarsimaffiup atuarfiullu suleqatigiinnerat inuiaqatigiinni ilinniagaqarnermik siuarsaanermut nalilerujussuuvoq. Oqarpungalu angajoqqaat atuarfiullu suleqatigiilluarnarat koruuninit millionerpassuarnit nunatsinni ilinniagaqarnerup immikkut ittumik siuarsagaaneranut ukiut tamaasa aningaasaliissutigineqartartunit naleqarnerusutullunniit oqaatigisariaqarunartoq.

Isumasioqatigiinnissaq manna suleqatigiinnermut sammisinneqassaaq – angerlarsimaffiup atuarfiullu suleqatigiinnerat piinnarnagu, kisiannili meeqqat inuusuttuaqqallu isumagineqarneranni pissutsit tamaasa isigalugit. Taamaattumik atuarfeqarnermi isumaginninnermilu kommunini ataatsimiititaliat siulittaasui suliassa qarfinnilu taakkunani pisortaasut isumasioqatigiinnermut peqataajartoqquneqarsimapput, taamatullu aamma Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit Naalakkersuisunut ilaasortat marluk peqataassallutik. Meeqqanik inuusuttuaqqanillu isumaginninnermi namminneq piimassutsiminnik suliniaqatigiit peqataasoqarputtaa, tassa peqatigiiffik “NANU-børn” marlunnik aggersitaqarniarmat.

Soorlu programmimi takuneqarsinnaasoq, sammisaq oqalugiaatitigut assigiinngitsutigut oqalinnertigullu erseqqissarniarneqartussaavoq.

Taamaalillunga kommunini ataasiakkaani qanoq suliniuteqartoqarneranik saqqummiussinerit tusarnaarnissaannut qilanaarpunga. Meeqqat inuusuttullu pillugit suliniutinik ilisimatuussutikkut nalunaarusiaq oqaluttuarineqartussaavoq. Paasissutissanik katersisarneq suliniutinillu nalilersuisarneq aammalu kalaallit meerartaasa inuunerat pillugu ilisimatusarneq oqalugiaatigineqassapput – programmimi qulequttat misissuataarlugit ilaatigut taamaapput.

Qujanaq isumasioqatigiinnissamut peqataaqquneqarneri ilassillugu maanga aggersimagassi isumasioqatigiinnerup siunertamut iluaqutaanissaa pillugu tamassi immikkut tunniussassaqaqarumallusi.

Taavami sooq kommunit isumasioqatigiissappat meeqqat inuusuttullu pillugit suleqatigiinnissaq qulequtaralugu?

Ilaqutariit ikiorserneqartarnissaat pillugu KANUKOKA-p 2009-mi marsip aallartinnerani isumasioqatigiissitsinerani meeqqat ilaqutariillu ikiorsertariaqalersinnaasut sukkasuumik ikiorsersinnaajumallugit isumaginnittoqarfiit, atuarfiit meeqqeriviillu akornanni aqqissuusaasumik *pisussaaffiliisumik suleqatigiinnissap* pisariaqartinneqarnera eqqartuiffigineqarsimavoq.

Isumasioqatigiinnermi isumaqatigiissutigineqarpoq suleqatigiinnissamut isumaqatigiissusior-toqassasoq. Taamanikkut kommunit kattuteqqammernerat, imminnut nassaariniarnerat sule-riaatsillu assigiissaarlugit ataqatigiissarlugillu ulapputigineqaleruttornerat pissutigigunarlugit, angorusutaq tamanna piviusunngunngitsoorsimavoq. Kisianni pisussaaffiliisumik suleqati-giinnissaq taamanikkutulli ullumikkut tamatuma kingorna ukiut marluk affaatalu qaangiun-neranni suli pisariaqartinneqarpoq. Pisariaqartinneqarneralu minnerulinnigilaq Namminer-sorlutik Oqartussat maanna pilersaaruteqarmata meeqqat inuusuttuaqqallu isumagineqarne-ranni periusissamik kommunit peqataaffiginngitsoorsinnaanngisaannik. Meeqqat inuusut-tuaqqallu isumagineqarneranni periusissaq taanna aningaasanut missingersuusiornissani ilanngunneqartussaavoq, tassa kommunit Namminersorlutillu Oqartussat suliniutinut aala-jangersimasunut akileeqatigiinnissaat pilersaarutaammat.

Isumasioqatigiinnissamut tunngatillugu neriuutigisarput soorunami tassaavoq siunertamut, pisussaaffiliisumik suleqatigiinnerulernissamut, iluaqutaasussamik kaamisaarisuussasoq.

Oqaloqatigiinnissat qanorpiaq inerneqarnissaat pillugu siumoortumik taaguerusunngilanga.

Kisianni aqagu aqaguagulu kingunissalimmik oqallittoqarluarnissaa siunertaralugu apereru-supunga: Sooruna suleqatigiinnissaq ajornakusoortittaripput, tamatta meeqqap ikiornissaa siunertarigaluarlutigu?

Isumaginnittoqarfimmi sullissisoq misigisimasarpoq atuarfiup siumut naatsorsuutigereertaraa saaffiginnissut sullissisup iliuuseqarfigerusunngikkaa, illua'tungaanilu atuarfimmi ilinniartit-sisoq misigisimasarluni isumaginnittoqarfimmit tusaajumaneqarani. Misilittagaqarluartumit oqarfigineqarpunga taamaalilluni oqartoqarsinnaasoq suleqatigiittussat illua'tungeriillutik mi-sigisimasut suleqatissaminnit ataqqineratik tatigineqaratillu, taamaattoqartillugulu *assigiin-ngitsunik suliallit suleqatigiinnissaannut* piumassuseq annikillisinneqartartoq.

Assigiinngitsunik suliallit suleqatigiinnissaat inatsisitigut tunngavissaqareeraluarpoq. Inatsi-sartut peqqussutaanni 1982-imeersumi¹ isumaginninnermi assigiinngitsunik suliallit suleqa-tigiinnissaat sammineqarpoq.

Peqqussut taanna naapertorlugu suleqatigiinnissami minnerpaamik piumasarineqarpoq najuk-kami peqqinnissaqarfiup, atuarfeqarfiup isumaginnittoqarfiullu sinniisaasa aalajangersimasu-mik ataatsimiittarnissaat malittarisassaqaqassasoq. Aamma suleqatigiinnermi politiit, pinerluu-teqarsimasunik isumaginnittoqarfik suliffissarsiuussisarfillu peqataatinneqarsinnaapput.

Kisianni ataatsimiititaliami suleqatigiiffiusumi suleqatigiinneq pitsaasuunersoq pitsaasuun-ginnersorluunniit kommunimiit kommunimut aammalu illoqarfimmiit illoqarfimmut assi-giinngissuteqarsinnaasarpoq.

Tassa tamakku qulaajartikkusunnarput ilorraap tungaanut pisoqarnissaa siunertaralugu. Qu-larnanngitsumik kommuninit saqqummiussatigut erseqqissiumaarpoq piumassuseq amigaa-taannigisoq, aammalu suliniutitsialappassuarnik ingerlatsisoqartoq suleriaatsinillu ineriartor-

---

¹ Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 1. novembari 1982

tissallugit kommuninullu allanut tusartissallugit piukkunnartunik peqarluni. Qanorli ililluta peqatigiinneq suleqatigiinnerlu siuarsassavarput inuiaqatigiinni attaveqaqatigiinnikkut ator-torissaalersimaqisuni, meeqqat angajoqqaallu ulluugaluarpat unnuaagaluarpalluunniit imaa-liallaannaq mobilikkut imminnut nalunaarfigisinnaalersimaffianni paasissutissallu Facebook-ikkut qarasaasiatigullu attaveqaqatigiiffitsigut allatigut ikuallannersuartut siaruapallatsigisinaalerfianni?? Apeqqut aamma taamatut vinkililerlugu apeqqutigineqarsinnaavoq.

Kisianni isumasioqatigiinnissamut matumunnga tikilluaqqoqqippassi. Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiannit neriuutigaarput katerinneq tamanna meeqqat inuusuttuaqqallu isumagineqarnerata pingaaqisup ineriartortinneqarnerani sakkussaalluarumaartoq.

Martha Abelsen
KANUKOKA-p siulittaasua